

“FOCUS OP UITVOERING VAN DE ENERGIETRANSITIE”

VOORWOORD RAAD VAN BESTUUR

De Nederlandse economie groeit, digitaliseert en verduurzaamt. In 2021 investeerden wij bijna een miljard euro om die vooruitgang te ondersteunen. Hiermee bouwen wij aan het energiesysteem van de toekomst en zorgen we ervoor dat klanten iedere dag kunnen rekenen op energie. Want dát is de maatschappelijke waarde van ons netwerkbedrijf.

Hoe sterk we als netwerkbedrijf verbonden zijn met de samenleving werd in 2021 zichtbaar tijdens de overstromingen in Limburg. Voor onze klanten en medewerkers kwam de impact van klimaatverandering ineens heel dichtbij. Tijdens het hoge water waren onze medewerkers dag en nacht ter plaatse om klanten te helpen en de energievoorziening veilig te herstellen. Die toewijding zit in onze genen. Sinds jaar en dag zijn we gedreven om te zorgen dat het licht blijft branden en dat het gas blijft stromen. Wij stonden paraat in 2021, ook toen het land door corona in lockdowns verkeerde. In deze buitengewone omstandigheden toonden onze medewerkers – vanuit huis, in het veld en achter de voordeur bij klanten – steeds opnieuw hun veerkracht. Iedereen zette zich in voor zorginstellingen, bedrijven en al die duizenden thuiswerkers voor wie energie onmisbaar is.

De gemiddelde storingsduur was in 2021 17,6 minuten voor elektriciteit (2020: 13 minuten) en 75 seconden voor gas (2020: 81 seconden). We zijn er trots op dat we het niveau van betrouwbaarheid en veiligheid kunnen vasthouden nu de energietransitie een steeds maar groeiend beroep op ons blijft doen. In alle omstandigheden staat veiligheid voor Enexis op één: voor consumenten en bedrijven in onze omgeving, medewerkers en voor de aannemers met wie we samenwerken.

HET ONMOGELIJKE MOGELIJK MAKEN

In deze fase van de energietransitie is ons werk dynamisch en complex. Om de klimaatdoelen te kunnen realiseren maken we onze infrastructuur klaar voor meer duurzame energie. Ondertussen wordt het maatschappelijk debat over de precieze route naar 2050 nog volop gevoerd. Dit stelt ons voor een aantal structurele uitdagingen. Hoe kunnen we het tempo van de energietransitie blijven bijbenen? Hoe bouwen we een infrastructuur als we niet precies weten hoe het energiesysteem er uiteindelijk uit komt te zien? En hoe houden we de energietransitie financieel draagbaar en betaalbaar? In het afgelopen jaar leverden ruim 670.000 klanten duurzaam opgewekte energie terug aan ons net; een toename van meer dan 25% in een jaar. Om dit mogelijk te blijven maken is er anderhalf tot tweemaal meer capaciteit nodig. Daarom moeten we onze netten op veel plaatsen verzwaren en uitbreiden.

In 2021 bouwden we een recordaantal nieuwe stations en realiseerden we meer extra transportcapaciteit dan ooit. We legden meer dan duizend kilometer kabel aan. Toch groeide het aantal knelpunten in het elektriciteitsnet. Het lukte niet altijd om het vermogen te leveren dat gevraagd werd en dat had voor klanten grote impact. Zij kregen bijvoorbeeld niet op tijd een nieuwe aansluiting of extra capaciteit. In 2021 was er tekort aan capaciteit voor teruglevering van energie. In de komende jaren zal er mogelijk op sommige plekken ook te weinig netcapaciteit zijn voor de afname van energie. Dit kan grote consequenties hebben voor grootzakelijke klanten die bijvoorbeeld hun bedrijf willen uitbreiden of een aansluiting nodig hebben voor een nieuw te bouwen zorgcentrum. Er is gewoonweg niet voldoende capaciteit in het elektriciteitsnetwerk. We doen het uiterste door met klanten mee te denken over de situatie en mogelijkheden in hun gebied, maar de uitbreiding van onze netten kost helaas veel tijd. Bovendien moet daarvoor ook de capaciteit in het hoogspanningsnet van TenneT uitgebreid worden. Ondanks de langere wachttijden waarderen klanten het dat we transparant zijn over doorlooptijden. Om sneller en gericht te kunnen werken, pleiten wij voor planning en prioritering van werkzaamheden door de overheid. Dit is nodig om de komende jaren duidelijke keuzes te maken over wat de netbeheerders prioriteit moeten geven, wat nog even kan wachten, en wat niet aangelegd gaat worden. Op dit moment ontbreekt een prioriteringskader, waardoor wij geen wettelijke mogelijkheden hebben om projecten met veel maatschappelijke waarde voorrang te geven. Dat vinden we in dit stadium van de energietransitie niet wenselijk.

Om ervoor te zorgen dat iedereen toegang houdt tot energie zullen we – naast snelle en effectieve uitbreiding – het bestaande elektriciteitsnet efficiënter moeten gaan gebruiken. Met energieregio's, provincies, gemeenten, projectontwikkelaars en klanten bespreken we wat er in welk gebied mogelijk is en wat haalbaar is in de tijd. Daarnaast zoeken en vinden we manieren om via het bestaande net meer elektriciteit te distribueren. Bijvoorbeeld in Emmen waar we in 2021 een zonnepark alsnog

konden aansluiten door structureel de reservecapaciteit van het net te gebruiken. Door deze oplossing kunnen wij voor ons hele voorzieningsgebied circa 1.000 MW aan transportcapaciteit realiseren voor geïnteresseerde initiatiefnemers. Zo blijven we innoveren samen met partijen in de keten.

UITVOERING: HAALBAAR EN BETAALBAAR

Onze opgave in de energietransitie is zo groot dat het werk niet allemaal tegelijk uitgevoerd kan worden. Creativiteit is nodig om samen met stakeholders tot slimme, pragmatische oplossingen te komen. We zoeken volop nieuwe medewerkers om ons daarbij te helpen. Een uitdaging, want op de arbeidsmarkt is er nu al een groot tekort aan ervaren technici, IT'ers en data-analisten en dat zal in de komende jaren waarschijnlijk niet veranderen. In 2021 lukte het om ruim 525 nieuwe medewerkers aan te nemen en investeerden we maar liefst € 38 miljoen in opleiding en begeleiding. Ook het komende jaar zetten we alles op alles om onze eigen uitvoeringscapaciteit verder te vergroten en de capaciteit bij aannemers maximaal te benutten.

Om de energietransitie haalbaar en betaalbaar te houden, kijken we ook kritisch naar onze aanpak en processen. Hoe kunnen data, digitalisering en innovatie ons helpen om meer werk te realiseren? Wat kan efficiënter en sneller? We stellen ons tot doel om nog een stap te zetten in efficiënt werken en daarmee kosten te beperken. Om financieel solide te blijven, is het daarnaast van belang dat onze inkomsten toenemen. Helaas is het nieuwe methodebesluit van de ACM, waarin bepaald wordt hoe de inkomsten van netbeheerders er de komende jaren uit zullen zien, nog niet voldoende om de sterk oplopende investeringen in het elektriciteitsnet af te dekken. In 2021 vroegen wij samen met twee andere grote netwerkbedrijven aan het Rijk in hoeverre zij ons kan helpen bij de grote financieringsvraag die door de energietransitie op ons afkomt. Enexis kon in april 2021 opnieuw en met succes een groene obligatielening uitgeven van € 500 miljoen.

FOCUS OP DE KERNTAKEN

De energietransitie is een van de grootste uitdagingen van deze generatie. Wij doen wat we kunnen en verzetten jaar op jaar meer werk. Maar we weten dat er nog meer nodig is en dat ervaren ook onze klanten. Tegelijkertijd ziet Enexis het als een unieke kans om Nederland duurzaam vooruit te helpen. In 2030 zal er in ons gebied circa 50% van de totale landelijke klimaatdoelen voor duurzame opwek op land behaald moeten worden. Om te slagen in deze opdracht is focus op onze kerntaken als netbeheerder nodig. Dit is het uitgangspunt in onze nieuwe strategie, die we in april 2022 zullen presenteren.

Wij zijn mede-uitvoerder van de energietransitie in ons verzorgingsgebied. Daarom ambiëren we een actieve rol in het ontwerp van het energiesysteem van de toekomst. Samen met stakeholders blijven we plannen ontwikkelen voor duurzame opwek op land, de warmtetransitie en elektrisch vervoer. Daarbij zullen we onze visie sterker uitdragen en steeds aansturen op maatschappelijk optimale keuzes. We blijven benadrukken hoe belangrijk het is om in Nederland gezamenlijk prioriteiten te stellen: niet alles kan nu eenmaal tegelijk. Ondertussen houdt Enexis focus op de uitvoering en richten wij alle innovatiekracht op onze kerntaken. In 2021 hebben we hiertoe de eerste concrete stappen gezet met het voornemen om Fudura te verkopen en door activiteiten van Enpuls af te bouwen. Onze organisatie is opnieuw ingericht en klaar voor de toekomst.

Onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties blijft in de toekomst onverminderd groot. Enerzijds vanuit onze core business door zoveel mogelijk duurzame projecten aan te sluiten. Maar ook door als organisatie bewuste keuzes te maken op het gebied van duurzaamheid. Zo kiezen we vol overtuiging om CO₂-neutraal te blijven.

BLIK VOORUIT

Ons bedrijf gaat een periode van groei tegemoet. Qua investeringen, qua infrastructuur, in relevantie en ook in mensen. Gelukkig kunnen we rekenen op onze vakkundige medewerkers die hart hebben voor onze maatschappelijke opgave. Samen werken we aan een historische verandering die generaties door zal klinken. Het maakt ons trots om deel uit te maken van de gemeenschap die samen een nieuw, duurzaam energiesysteem bouwt en daarmee de klimaatverandering helpt beperken. Met energie en focus gaat Enexis de uitdagingen van de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Raad van Bestuur Enexis Holding N.V.,

Evert den Boer, CEO

Mariëlle Vogt, CFO

Rutger van der Leeuw, COO

Jeroen Sanders, CTO